

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานสหวิชาชีพของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาทัศนคติต่อลักษณะการปฏิบัติงาน สหวิชาชีพ และระดับปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานสหวิชาชีพของพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นพนักงาน เจ้าหน้าที่ โดยผ่านการอบรมและการประเมินตามหลักสูตรพนักงานเจ้าหน้าที่ และรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 รุ่นที่ 1 – 18 โดยปฏิบัติงานที่สำนักงานพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด 75 จังหวัด และบ้านพักเด็กและครอบครัว 23 จังหวัด ผู้ศึกษาใช้ แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยก่อนที่จะนำไปใช้ได้ นำไปทำการทดสอบ (Pre-test) และไม่เก็บซ้ำจากกลุ่มประชากรที่จะทดสอบจริง จำนวนทั้งสิ้น 30 ราย และนำมาปรับปรุงข้อคำถามบางส่วนอีกครั้งหนึ่ง เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว จึงนำไปเก็บ ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 287 คน และได้แบบสอบถามกลับคืนจำนวน 243 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 84.67 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทาง สังคมศาสตร์ (SPSS) ในการประมวลผลข้อมูล การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้ค่า t-test และ ค่า F-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ตัวแปร ผลการศึกษาได้ครอบคลุมในประเด็นหลักต่างๆ ดังนี้คือ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ทัศนคติ ต่อลักษณะการปฏิบัติงานสหวิชาชีพของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ระดับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานสหวิชาชีพของพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงาน สหวิชาชีพของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ผลการศึกษารูปได้ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไป พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี ตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ ปฏิบัติงานที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด มีระยะเวลาการปฏิบัติงานด้านเด็กอยู่ระหว่าง 1- 5 ปี และมีประสบการณ์การทำงานสหวิชาชีพเป็นระยะเวลา 1- 5 ปี

2. ทัศนคติต่อลักษณะการปฏิบัติงานสหวิชาชีพของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

ผลการศึกษาทัศนคติต่อลักษณะการปฏิบัติงานสหวิชาชีพของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ในภาพรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติในระดับมาก และผลการศึกษาในแต่ละด้าน ได้แก่ การประสานงานกับสหวิชาชีพ และการปฏิบัติงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพ พบว่า มีการปฏิบัติในระดับมาก สำหรับผลการศึกษาแต่ละประเด็นในด้าน การประสานงานกับสหวิชาชีพ และด้านการปฏิบัติงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพ พบว่า

2.1 การประสานงานกับสหวิชาชีพ

ผลการศึกษาด้านการประสานงานกับสหวิชาชีพในประเด็นรูปแบบการประสานงานกับสหวิชาชีพ พบว่ามีการปฏิบัติในระดับมาก โดยรูปแบบการประสานงานที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือการประสานงานกับสหวิชาชีพในรูปแบบไม่เป็นทางการ ประเด็นการประสานงานกับสหวิชาชีพเพื่อคุ้มครองเด็ก พบว่ามีการปฏิบัติในระดับมาก โดยการประสานงานกับสหวิชาชีพเพื่อคุ้มครองเด็กที่กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติสูงสุด คือการประสานงานขอความร่วมมือจากสหวิชาชีพ ได้แก่ แพทย์ พยาบาล นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ครู ในกรณีสหวิชาชีพดังกล่าวได้รับเด็กที่ถูกทารุณกรรม หรือเจ็บป่วยเนื่องจากการเลี้ยงดูโดยมิชอบไว้รักษาพยาบาล หรือดูแล และประเด็นการประสานงานส่งต่อข้อมูลและเด็กพบว่ามีปฏิบัติในระดับมาก โดยการประสานงานส่งต่อข้อมูลและเด็กที่กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติสูงสุด คือการประสานความร่วมมือกับสหวิชาชีพเพื่อส่งต่อข้อมูลของเด็กให้กับหน่วยงานที่รับเด็กไว้ในความดูแล

2.2 การปฏิบัติงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพ

ผลการศึกษาด้านการปฏิบัติร่วมกับทีมสหวิชาชีพในประเด็น การประชุมปรึกษาหารือ พบว่ามีการปฏิบัติในระดับมาก โดยการประชุมปรึกษาหารือที่กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติ

สูงที่สุด คือกรณีผู้ปกครองเด็กไม่ให้ความยินยอม ต้องนำเรื่องเข้าประชุมปรึกษากับวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และแพทย์ ประเด็นการร่วมกำหนดแนวทางการคุ้มครองเด็ก พบว่ามีการปฏิบัติในระดับมาก โดยการร่วมกำหนดแนวทางการคุ้มครองเด็กที่กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติสูงสุด คือ ทีมสหวิชาชีพมีการประชุมเพื่อกำหนดแนวทางการคุ้มครองเด็กเฉพาะรายที่สำคัญ หรือมีความรุนแรง และประเด็นการติดตามผลการคุ้มครองเด็กพบว่ามีปฏิบัติในระดับปานกลาง โดยการติดตามผลการคุ้มครองเด็กที่กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติสูงสุด คือ เครือข่ายสหวิชาชีพในจังหวัดได้ช่วยติดตามผลการคุ้มครองเด็ก

3. ระดับปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานสหวิชาชีพของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

ผลการศึกษาระดับปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานสหวิชาชีพของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานสหวิชาชีพในภาพรวมในระดับปานกลาง และผลการศึกษาระดับปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานสหวิชาชีพในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านนโยบาย ด้านการบริหาร และด้านการปฏิบัติงาน พบว่า ด้านนโยบายและด้านการบริหารมีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก และด้านการปฏิบัติงานมีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง โดยผลการศึกษาแต่ละด้านปรากฏดังนี้

3.1 ด้านนโยบาย

ผลการศึกษาระดับปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานสหวิชาชีพในด้านนโยบายซึ่งเกี่ยวกับนโยบายหน่วยงาน และนโยบายคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีปัญหาอุปสรรคนโยบายหน่วยงานในระดับมาก โดยประเด็นปัญหาอุปสรรคนโยบายหน่วยงานที่มีระดับปัญหาอุปสรรคสูงสุด คือการไม่มีหน่วยงานกลางในจังหวัดทำให้การปฏิบัติงานสหวิชาชีพของพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่คล่องตัว ส่วนปัญหาอุปสรรคนโยบายคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด พบว่ามีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง โดยประเด็นปัญหาอุปสรรคนโยบายคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดที่มีระดับปัญหาอุปสรรคสูงสุด คือกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดบางท่านยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสหวิชาชีพเพื่อคุ้มครองเด็ก

3.2 ด้านการบริหาร

ผลการศึกษาระดับปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานสหวิชาชีพในด้านการบริหาร ซึ่งเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคข้อจำกัดของทีมสหวิชาชีพ และการติดตามประเมินผล พบว่ากลุ่มตัวอย่าง

มีปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับข้อจำกัดของทีมสหวิชาชีพในระดับปานกลาง โดยประเด็นข้อจำกัดของทีมสหวิชาชีพที่มีระดับปัญหาอุปสรรคสูงสุด คือการปฏิบัติงานสหวิชาชีพมีข้อจำกัดเกี่ยวกับงบประมาณ ส่วนการติดตามประเมินผล พบว่ามีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก โดยประเด็นการติดตามประเมินผลที่มีระดับปัญหาอุปสรรคสูงสุด คือ ผู้บริหารแต่ละหน่วยงานไม่มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของสหวิชาชีพ

3.3 ด้านการปฏิบัติงาน

ผลการศึกษาระดับปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานสหวิชาชีพในด้านการปฏิบัติงาน ซึ่งเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคด้านการประสานงานกับสหวิชาชีพ และการปฏิบัติงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีปัญหาอุปสรรคด้านการประสานงานกับสหวิชาชีพในระดับปานกลาง โดยประเด็นการประสานงานกับสหวิชาชีพที่มีระดับปัญหาอุปสรรคสูงสุด คือ สหวิชาชีพไม่มีการร่วมกำหนดแนวทางการประสานงานการคุ้มครองเด็กที่ชัดเจน ส่วนการปฏิบัติงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพพบว่ามีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลางโดยประเด็นการปฏิบัติงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพที่มีระดับปัญหาอุปสรรคสูงสุด คือการประชุมทีมสหวิชาชีพยังขาดบางวิชาชีพเข้าร่วมประชุมซึ่งส่งผลต่อมุมมองการคุ้มครองเด็กยังไม่รอบด้าน

4. ข้อเสนอแนะต่อแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานสหวิชาชีพของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

ผลการศึกษาข้อเสนอแนะต่อแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานสหวิชาชีพของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาจากคำถามปลายเปิดในแบบสอบถาม โดยนำข้อเสนอแนะมาวิเคราะห์ และจัดประเด็นได้ 3 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านนโยบาย และด้านการปฏิบัติงาน โดยผลการศึกษาปรากฏดังนี้

4.1 ด้านการบริหาร

1. ควรสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้บริหารเรื่องการปฏิบัติงานสหวิชาชีพของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก และผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก

2. ควรพัฒนาพนักงานเจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะการปฏิบัติงานสหวิชาชีพ และกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก และให้มีการศึกษาดูงานในหน่วยงานที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงานสหวิชาชีพเพื่อคุ้มครองเด็ก

3. ควรสนับสนุนด้านงบประมาณ เบี้ยประชุม และค่าตอบแทนการปฏิบัติงาน สหวิชาชีพ

4. ควรส่งเสริมสนับสนุนให้พนักงานเจ้าหน้าที่แต่ละวิชาชีพในกระทรวงอื่นๆ นอกจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เข้าร่วมการปฏิบัติงานสหวิชาชีพให้มากขึ้น รวมทั้งกำหนดแนวทาง วิธีปฏิบัติให้วิชาชีพนักกฎหมาย และตำรวจเข้าร่วมปฏิบัติงานในบางกรณี เพื่อความปลอดภัยของพนักงานเจ้าหน้าที่

5. ควรกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้มีบทบาทหน้าที่หลักในการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก เพื่อให้มีความชำนาญเฉพาะด้านในการปฏิบัติงานสหวิชาชีพเพื่อคุ้มครองเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าว

6. ควรเพิ่มบุคลากรเพื่อช่วยพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก รวมทั้งสร้างเครือข่ายสหวิชาชีพในชุมชน โดยมีการฝึกอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติงานสหวิชาชีพ และกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กในเบื้องต้น

7. ควรมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานสหวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และติดตามผลหลังจากพนักงานเจ้าหน้าที่ผ่านการอบรม และปฏิบัติงานระยะหนึ่งแล้ว

8. ผู้บริหารแต่ละหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ควรร่วมกันกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็กเพื่อให้วิชาชีพต่างๆ มีการเชื่อมโยงการทำงานอย่างเป็นระบบ

9. ควรขยายบ้านพักเด็กและครอบครัวให้ครบ 75 จังหวัด และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานบ้านพักเด็กและครอบครัวเข้าร่วมเป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด

4.2 ด้านนโยบาย

1. หน่วยงานภาครัฐควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการให้มีศูนย์ประสานงานหรือหน่วยงานกลางในแต่ละจังหวัด ในการปฏิบัติงานการคุ้มครองเด็ก

2. หน่วยงานภาครัฐควรมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานสหวิชาชีพอย่างจริงจัง เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

4.3 ด้านการปฏิบัติงาน

1. ควรมีการประชุมคณะทำงานทีมสหวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นประสบการณ์การทำงาน สร้างขวัญกำลังใจ และความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก

2. ควรมีการประชุมร่วมกันระหว่างพนักงานเจ้าหน้าที่กับเจ้าหน้าที่จากส่วนกลาง เพื่อร่วมกันพัฒนาระบบ และแนวทางการปฏิบัติงานสหวิชาชีพที่ชัดเจนและเหมาะสมในแต่ละจังหวัด

3. พนักงานเจ้าหน้าที่ และวิชาชีพต่างๆ ในแต่ละจังหวัดควรมีความตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบ และพัฒนาทีมสหวิชาชีพให้มีความเข้มแข็ง เพื่อร่วมกันคุ้มครองเด็กในพื้นที่ของตน

5. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับทัศนคติต่อลักษณะการปฏิบัติงานสหวิชาชีพของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และระดับปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติสหวิชาชีพของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

5.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับทัศนคติต่อลักษณะการปฏิบัติงานสหวิชาชีพของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

ผลการศึกษาโดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับทัศนคติต่อ ลักษณะการปฏิบัติงานสหวิชาชีพของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พบว่ากลุ่มตัวอย่างซึ่งปฏิบัติงานในหน่วยงานต่างกันมีการประสานงานกับสหวิชาชีพที่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างซึ่งมีระยะเวลาการปฏิบัติงานด้านเด็กต่างกันมีการประสานงานกับสหวิชาชีพที่แตกต่างกัน

นอกจากนั้นผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งมีประสบการณ์การทำงานสหวิชาชีพต่างกันมีการประสานงานกับสหวิชาชีพที่แตกต่างกันโดยเมื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (Scheffe) พบว่ามีความแตกต่างรายคู่ในกลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานสหวิชาชีพ 16-20 ปี กับกลุ่มซึ่งมีประสบการณ์การทำงานสหวิชาชีพ 21 ปี ขึ้นไป 11-15 ปี 6-10 ปี และ 1-5 ปี โดยกลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานสหวิชาชีพ 21 ปี ขึ้นไป 11-15 ปี 6-10 ปี และ 1-5 ปี มีค่าเฉลี่ยการประสานงานกับสหวิชาชีพสูงกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานสหวิชาชีพ 16-20 ปี และกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีประสบการณ์การทำงานสหวิชาชีพต่างกันมีลักษณะการปฏิบัติงานสหวิชาชีพในภาพรวมที่แตกต่างกันโดยเมื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (Scheffe) พบว่ามีความแตกต่างรายคู่ในกลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานสหวิชาชีพ 16-20 ปี กับ

กลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี และ 6-10 ปี โดยกลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี และ 6-10 ปี มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงานสหวิชาชีพในภาพรวมสูงกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงาน 16-20 ปี

5.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับระดับปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานสหวิชาชีพของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

ผลการศึกษาโดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับระดับปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานสหวิชาชีพของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เพศต่างกันมีระดับปัญหาอุปสรรคด้านการบริหารที่ต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานด้านเด็กต่างกันมีระดับปัญหาอุปสรรคในด้านการปฏิบัติงานที่ต่างกัน และกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานด้านเด็กต่างกันระดับปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานสหวิชาชีพในภาพรวมที่ต่างกัน

นอกจากนั้นผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์การทำงานสหวิชาชีพต่างกันมีระดับปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานสหวิชาชีพในด้านนโยบาย การบริหาร และการปฏิบัติงานแตกต่างกัน และกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์การทำงานสหวิชาชีพต่างกันมีระดับปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานสหวิชาชีพในภาพรวมที่แตกต่างกัน และจากการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (Scheffe) พบว่า มีความแตกต่างรายคู่ในกลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงาน 16- 20 ปี กับกลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงาน 21 ปี ขึ้นไป โดยกลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงาน 16- 20 ปี มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาอุปสรรคสูงกลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงาน 21 ปี ขึ้นไป (ตารางที่ 4.47) (ตารางที่ 4.48) และ (ตารางที่ 4.49)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานสหวิชาชีพของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546” ทำให้ทราบถึงทัศนคติต่อลักษณะการปฏิบัติงานสหวิชาชีพ ระดับปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานสหวิชาชีพ และข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานสหวิชาชีพของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.

2546 ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานสหวิชาชีพของของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ดังนี้

ด้านการบริหาร

1. ควรพัฒนาความรู้ความเข้าใจแก่ผู้บริหารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสหวิชาชีพตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ทั้งหน่วยงานในภาครัฐ และภาคเอกชน โดยเฉพาะหน่วยงานในภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็ก ได้แก่ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น

2. ควรบูรณาการบทบาททางวิชาชีพสู่ความเป็นสหวิชาชีพ เพื่อให้วิชาชีพสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานด้านเด็ก ทั้งในหน่วยงานภาครัฐและเอกชน มีความชัดเจนในการประสานงาน และการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นทีมสหวิชาชีพ ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

3. ควรจัดสรรงบประมาณการปฏิบัติงานการคุ้มครองเด็กให้เพียงพอทุกจังหวัด โดยคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ และสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ เป็นกลไกที่สำคัญในการดำเนินการผลักดันงบประมาณ

4. ควรติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง เพื่อทราบถึงปัญหาอุปสรรค และผลการดำเนินงาน รวมทั้งการนำผลการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อหาแนวทางป้องกัน แก้ไข และพัฒนาการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติเป็นกลไกหลักในการจัดทำแผนงาน โครงการ และขอสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาล รวมทั้งการประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา หรือองค์กรภาคเอกชนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในการติดตามประเมินผล

5. ควรพัฒนาพนักงานเจ้าหน้าที่อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง โดยการจัดฝึกอบรม การจัดสัมมนา การศึกษาดูงาน การสนับสนุนสื่อต่างๆ ได้แก่ หนังสือ วีซีดี เอกสาร เว็บไซต์ เป็นต้น เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ศึกษาและพัฒนาตนเอง โดยสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติเป็นกลไกหลักในการสร้างความร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่

เกี่ยวข้อง หรือสนับสนุนงบประมาณให้สถาบันการศึกษา หรือองค์กรภาคเอกชนในการพัฒนาบุคลากร

6. ควรสร้างขวัญกำลังใจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้ปฏิบัติงานสหวิชาชีพเพื่อคุ้มครองเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ มีจิตมุ่งบริการในการทำงาน และมีความขยันหมั่นเพียร เสียสละในการปฏิบัติงาน รวมทั้งการสร้างระบบความปลอดภัยให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ในกรณีที่มีความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน

7. ควรส่งเสริมให้มีการจัดการความรู้ และจัดทำคู่มือเกี่ยวกับเรื่องการปฏิบัติงานสหวิชาชีพตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานสหวิชาชีพของพนักงานเจ้าหน้าที่

ด้านนโยบาย

1. คณะกรรมการคุ้มครองเด็กระดับจังหวัดควรมีการกำหนดนโยบาย แผนงาน แนวทาง และมาตรการต่างๆ เกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานสหวิชาชีพของพนักงานเจ้าหน้าที่ในด้านการประสานงานกับสหวิชาชีพ และการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นทีมสหวิชาชีพ เพื่อให้เด็กได้รับการคุ้มครองอย่างรอบด้านจากวิชาชีพที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน ซึ่งเด็กจะได้รับประโยชน์สูงสุดตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

2. ควรกำหนดนโยบายและผลักดันให้มีศูนย์ประสานงาน หรือหน่วยงานกลางในแต่ละจังหวัด เพื่อเป็นหน่วยงานในการปฏิบัติงานช่วยเหลือคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และให้วิชาชีพต่างๆ ได้ร่วมกันปฏิบัติงานเป็นทีมสหวิชาชีพ โดยคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ ซึ่งเป็นกลไกระดับนโยบายที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินการ ทั้งนี้ควรมีศูนย์ประสานงาน หรือหน่วยงานกลางนำร่องในจังหวัดภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคกลาง และภาคใต้ ในระยะแรก และขยายศูนย์ประสานงานให้ครบ 75 จังหวัด ในระยะยาว

3. การกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรม ควรมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานสหวิชาชีพเพื่อการคุ้มครองเด็กไปสู่การปฏิบัติ โดยเฉพาะพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้ได้ให้ความคุ้มครองกับบุคคลในครอบครัว ซึ่งรวมถึงเด็กซึ่งอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และกฎหมายทั้งฉบับดังกล่าวได้มุ่งเน้นการปฏิบัติงานสหวิชาชีพ โดยกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วย

ความรุนแรงในครอบครัว มิได้มุ่งเน้นการลงโทษผู้กระทำผิดเพียงอย่างเดียว แต่กำหนดให้ผู้กระทำ ความรุนแรงในครอบครัว ได้แก่ บิดามารดา ผู้ปกครองของเด็ก ซึ่งเด็กมีความรักความผูกพันด้วยมี โอกาสได้รับการฟื้นฟู บำบัดรักษา จากผู้ประกอบวิชาชีพสาขาต่างๆ ได้แก่ แพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์

ด้านการปฏิบัติงาน

1. ควรมีการประชุมทีมสหวิชาชีพในแต่ละจังหวัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อร่วมกันพัฒนา ระบบ และแนวทางการปฏิบัติงานสหวิชาชีพที่ชัดเจน มีความเหมาะสมในแต่ละจังหวัด และ นำเสนอแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานสหวิชาชีพเพื่อการคุ้มครองเด็กแก่คณะกรรมการ คุ้มครองเด็กจังหวัด และผู้บริหาร รวมทั้งผลักดันให้มีการกำหนดนโยบายและการส่งเสริม สนับสนุนการปฏิบัติงานสหวิชาชีพเพื่อการคุ้มครองเด็กไปสู่การปฏิบัติ

2. พนักงานเจ้าหน้าที่ และวิชาชีพต่างๆ ในแต่ละจังหวัด ควรร่วมกันจัดตั้งทีม สหวิชาชีพ เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำ ให้กำลังใจการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจการปฏิบัติงานสหวิชาชีพ และสร้างความร่วมมือร่วมใจในการดูแลปกป้องคุ้มครองเด็ก โดยหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบให้การส่งเสริมสนับสนุนเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์ และ สารสนเทศเพื่อให้มีเว็บไซต์ และอีเมล ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร และความสะดว กรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร

3. พนักงานเจ้าหน้าที่ และวิชาชีพต่างๆ ในแต่ละจังหวัด ควรสร้างเครือข่ายสหวิชาชีพ จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชนในพื้นที่ เพื่อร่วมกันเป็นภาคีเครือข่ายใน การพัฒนาเด็ก ดูแลปกป้องคุ้มครองเด็ก และติดตามผลการคุ้มครองเด็ก อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

4. พนักงานเจ้าหน้าที่ และวิชาชีพต่างๆ ในแต่ละจังหวัดควรร่วมกับภาคีเครือข่ายจัด กิจกรรมรณรงค์ให้ประชาชน และหน่วยงานทุกภาคส่วนได้ร่วมพลังกันดูแลและปกป้องคุ้มครอง เด็กซึ่งเปรียบเสมือนลูกหลานของตนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานสหวิชาชีพของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ในรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ จากผู้ปฏิบัติงาน ผู้บริหาร และผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพต่างๆ

2. ควรทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานสหวิชาชีพจากวิชาชีพสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

3. ควรทำการศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานสหวิชาชีพเพื่อการคุ้มครองเด็กจากทีมสหวิชาชีพที่มีการปฏิบัติงานดีเด่น หรือเป็นแบบอย่างที่ดี

4. ควรทำการศึกษาการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

5. ควรทำการศึกษาประสิทธิภาพของการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546